

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

VP 05

**Studentský parlament jako nástroj pro rozvoj kompetencí
pro demokratickou kulturu**

Pracovní listy – řešení

**ŘEŠENÍ VYBRANÝCH
PRACOVNÍCH LISTŮ
PRO ŽÁKY SŠ**

Autor: Ing. Tomáš Kostka

Toto dílo [Studentský parlament jako nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu – pracovní listy – řešení] je licencováno pod licencí Creative Commons [BY-SA]. Licenční podmínky navštivte na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Řešení pracovního listu č.: 1

Název pracovního listu: Co můžeme ve škole ovlivnit

Zadání:

A) Zamyslete se nad popsanými situacemi a rozhodněte, zda danou oblast mohou žáci ve škole ovlivnit. V případě, že danou situaci žáci ovlivnit nemohou nebo mohou jen částečně, uveďte zdůvodnění (např. jen pňoletí žáci). Ovlivnit popsanou situaci ve škole žáci: MOHOU ✓ – NEMOHOU ✗ – MOHOU JEN OMEZENĚ ?

Situace ve škole	Ovlivnit žáci ve škole popsanou situaci...
1. Zvolit způsob rozloučení se maturitních ročníků se školou (poslední zvonění)	✓
2. Rozhodnout o počtu nepedagogických pracovníků ve škole – konkrétně počet uklízeček	✗
3. Vybrat datum vydávání vysvědčení	✗
4. Navrhnout sortiment potravin a nápojů ve školním bufetu	?
5. Určit počet přijímaných žáků do jednotlivých oborů	✗
6. Ovlivnit výběr barvy nábytku a výmalby ve třídě	✓
7. Snížit hodinovou dotaci neoblíbeného předmětu	✗
8. Rozhodnout o místu konání školního výletu	?
9. Zorganizovat potravinovou sbírku	✓
10. Využít školní rozhlas pro prezentaci práce žáků	✓
11. Rozhodnout o umístění školního kamerového systému	?
12. Založit ve škole politické hnutí	✗
13. Podat podnět vedení školy ke zlepšení materiálně-technických podmínek ve škole	✓
14. Navrhnout výchovná opatření spolužáků	✗
15. Ovlivnit výběr posilovacích strojů do posilovny	?

Řešení pracovního listu č.: 2

Název pracovního listu: Právomoci ve škole

Zadání:

Uved'te příklady právomocí, které má ve škole ředitel školy – třídní učitel – vedoucí školní jídelny – rodič – žák.

Ředitel školy např.: uděluje pochvalu nebo důtku ředitele školy rozhoduje o přijetí žáků rozhoduje o uvolnění podepisuje smlouvy
Třídní učitel např.: uděluje pochvalu nebo důtku třídního učitele omlouvá absenci na základě předložené omluvenky svolává třídní schůzky určuje zasedací pořádek
Vedoucí školní jídelny např.: sestavuje jídelníček jedná s dodavatelem potravin zajišťuje chod kuchyně kontroluje kuchaře
Rodič (zákonný zástupce) např.: omlouvá absenci je členem školské rady nebo spolku finančně podporuje školu získává informace o absenci a klasifikaci
Žák např.: vybírá si z volitelných předmětů volí do školské rady (zletilý) a do školního parlamentu nahlíží do „své“ pedagogické dokumentace podílí se na samosprávě ve třídě

Řešení pracovního listu č.: 3

Název pracovního listu: Prezident – premiér – hejtman – starosta

Zadání:

1. Vysvětlete rozdíl mezi prezidentem, premiérem, hejtmanem a starostou. Zaměřte se na tyto otázky (omezeno pouze na Českou republiku):

a) charakterizujte funkci

prezident – hlava státu (ale také vedoucí organizace, např. policejní prezident); prezident je reprezentantem a symbolem státu navenek; jeho vnitrostátní pravomoci jsou omezené a často jen formální

premiér – také předseda vlády nebo ministerský předseda, je v parlamentním systému hlavou nejvyššího exekutivního orgánu ve státě; je předsedou vlády; ovlivňuje politický systém tím, že řídí vládu

hejtman – osoba stojící v čele kraje (ale také velitelská hodnost)

starosta – je nejvyšší představitel obecní správy ve městě nebo v obci

b) v čele jakého územního celku (samosprávné části) stojí

prezident – v čele celého státu, reprezentuje republiku navenek

premiér – v čele celého státu

hejtman – v čele kraje (v ČR je 13 krajů + hlavní město Praha; v čele Prahy nestojí hejtman, ale primátor)

starosta – v čele města nebo obce (v čele statutárního města stojí primátor)

c) způsob volby/jmenování, kdo volí/jmenuje

prezident – přímá volba, volí občané

premiér – jmenován prezidentem na základě volebních výsledků ve volbách do Poslanecké sněmovny

hejtman – volí jej do svého čela zastupitelstvo kraje ze svých řad; zastupitelstvo je voleno na čtyři roky obyvateli kraje

starosta – je volen buď přímo, nebo prostřednictvím zvolených členů městských a obecních orgánů (zastupitelstvo, rada)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

2. Jaký je rozdíl mezi starostou a primátorem?

Zvláštním druhem starosty je primátor, který je představitelem statutárního města. V ČR je statutárním městem město, které má právo si svoji správu organizovat podle základní městské vyhlášky.

Řešení pracovního listu č.: 4

Název pracovního listu: Parlament ČR – fakta o komorách

Zadání:

Popište obě komory Parlamentu České republiky. Zaměřte se na velikost komor, způsob volby, ústavní pravomoci a osobu poslance a senátora.

Parlament České republiky je dvoukomorový zákonodárný sbor České republiky. Je tvořen Poslaneckou sněmovnou (dolní komora) a Senátem (horní komora).

Parlament České republiky:

- vykonává zákonodárnou moc
- má právo měnit ústavní pořádek České republiky
- vydává souhlas k ratifikaci mezinárodních smluv
- vyslovuje důvěru či nedůvěru vládě (pouze Poslanecká sněmovna)
- schvaluje státní rozpočet na příští rok a projednává státní závěrečný účet roku minulého (pouze Poslanecká sněmovna)
- kvůli vyšetření věcí veřejného zájmu může zřídit vyšetřovací komisi (pouze Poslanecká sněmovna)
- rozhoduje o vyhlášení válečného stavu v případě napadení nebo plnění mezinárodních závazků a rozhoduje o účasti České republiky v obranných systémech NATO
- vyslovuje souhlas s vysláním armády mimo území státu, jakož i s pobytem cizích vojsk na území České republiky (nerozhoduje-li zde vláda)
- vyslovuje souhlas se jmenováním soudců Ústavního soudu (pouze Senát Parlamentu České republiky)

Poslanecká sněmovna

Sněmovna má 200 poslanců volených na 4 roky podle poměrného systému s 5% klauzulí (uzavírací klauzule stanovuje, že strany či hnutí, které ve volbách získají menší procentní podíl hlasů, než je stanoveno (5 %), nejsou v poslanecké sněmovně zastoupeny)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky upravuje zákon. Konají se tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, a to každé čtyři roky podle zásad poměrného zastoupení. Volí se 200 poslanců. Volby vyhlašuje prezident republiky.

Kandidovat na poslance může ten, kdo je starší 21 let.

Senát

V Senátu zasedá 81 senátorů, kteří jsou voleni na dobu šesti let.

Volby do Senátu upravuje zákon. Konají se tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle dvoukolového většinového systému. Volby probíhají v 81 obvodech (každé 2 roky v jedné třetině obvodů), za každý obvod je zvolen kandidát, který v prvním kole volby získal alespoň 50 % hlasů, a pokud žádný z kandidátů nezískal alespoň 50 % hlasů, postupují 2 kandidáti s nejvyšším počtem získaných hlasů v prvním kole do kola druhého. Ve druhém kole se stane senátorem kandidát s vyšším počtem získaných hlasů. Volby vyhlašuje prezident republiky.

Kandidovat na senátora může ten, kdo je starší 40 let.

Řešení pracovního listu č.: 5

Název pracovního listu: Typy voleb v České republice

Zadání:

Uved'te, koho občané mají právo přímo volit.

Volená instituce	Právo aktivní*	Právo pasivní**	Délka volebního období
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR	18	21	4 roky
Senát Parlamentu ČR	18	40	6 let
Zastupitelstvo kraje	18	18	4 roky
Zastupitelstvo obce	18	18	4 roky
Prezident	18	40	5 let
Evropský parlament	18	21	5 let

* Aktivní volební právo (můžu volit) – mají všichni občané od 18 let.

** Pasivní volební právo (můžu být volen) – liší se podle orgánu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Řešení pracovního listu č.: 6

Název pracovního listu: Volební pravidla v ČR pro volby do Poslanecké sněmovny

Zadání:

Seznamte se podrobně s volebním systémem do Poslanecké sněmovny. Odpovězte na následující otázky:

Kdy se volby konají?

Volby se konají každé 4 roky. Volby vyhlašuje prezident republiky.

Co je volební jednotka a volební okrsek?

Územními volebními jednotkami jsou kraje, ty se dále dělí na volební okrsky. Volební okrsek je zpravidla menší osídlené území, které je vymezeno pro účely konání voleb. Na rozdíl od volebního obvodu ale neslouží ke stanovení počtu mandátů.

Jaký je maximální počet kandidátů na kandidátní listině?

Pro každý kraj je zákonem určen maximální počet kandidátů na kandidátní listině – nejvíce (shodně 36) mají Praha a Moravskoslezský kraj, nejméně (14) má Karlovarský kraj.

Jak hlasuje volič (kolik stran, koalic nebo hnutí)?

Volič smí hlasovat jen pro jeden kandidující subjekt (strana, koalice stran nebo politické hnutí), smí však na lístku vyznačit až čtyři kandidáty, jimž v rámci zvoleného politického subjektu dává přednost.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Může volič v rámci zvolené strany, koalice nebo hnutí volit konkrétní kandidáty?

Volič smí na hlasovacím lístku vyznačit až čtyři kandidáty, jimž v rámci zvoleného politického subjektu dává přednost.

Je možné volit i v zahraničí?

Od roku 2002 je možné volit též v zahraničí.

Ke kterému kraji se připočítají zahraniční hlasy?

Státní volební komise losem určí, kterému volebnímu kraji jsou volební okrsky ze zahraničí podřazeny.

Co je to uzavírací klauzule? Jakou hranici stanovuje?

Mandáty (počet poslanců) se rozdělují jen těm stranám či hnutím, které získaly alespoň 5 % hlasů z celkového počtu hlasů za ČR celkem, v případě dvojkoalic 10 %, trojkoalic 15 % a koalic ze čtyř a více subjektů 20 %. Tato hranice se nazývá uzavírací klauzule a jejím smyslem je zabránit přílišné roztržitosti zákonodárných sborů.

Řešení pracovního listu č.: 8

Název pracovního listu: Volební lístek

Zadání:

Vytvořte volební lístek pro volby do školního parlamentu v souladu s volebním modelem a volebními pravidly (pracovní list č. 7).

STŘEDNÍ ŠKOLA ... ..

HLASOVACÍ LÍSTEK TŘÍDY 3. A

pro volby do školního parlamentu 2019/2020

konané dne 5. 9. 2019

Křížkem označte maximálně dva* kandidáty z 3. A, kterým dáváte svůj hlas:

	Jiří Dvořák
	Veronika Kostková
	Jana Nováková
	Pavel Zajíc

* V případě chybného označení (tři a čtyři křížky, škrty, jiné značky než křížky) je volební lístek neplatný.